

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

inkom i pappersform

Yttrande över SOU 2018:68 - Nya regler om faderskap och föräldraskap (Dnr Ju2018/04106/L2)

Med utgångspunkt i barnets bästa synes bedömningarna i utredningen i stort väl avvägda. Hovrätten, som till övervägande del ansluter sig till de bedömningar och förslag som redovisas i utredningen, lämnar följande synpunkter.

Lag om ändring i föräldrabalken (1 kap.)

I utredningen föreslås bl.a. ändringar i 1 kap. föräldrabalken, som innehåller bestämmelser om faderskapet och moderskapet till barn. Kapitlet har fått en ändrad lydelse senast den 1 januari 2019. Enligt hovrättens mening är kapitlet svåröverskådligt och flera av bestämmelserna brister i tydlighet. Detta gäller i synnerhet de bestämmelser som handlar om situationen då en eller båda föräldrarna har ändrat könstillhörighet. Ett exempel på detta är bestämmelsen i 10 §, som reglerar flera olika situationer, vilka alla är mindre vanligt förekommande. Bestämmelsens utformning och dess hänvisningar gör bestämmelsen såväl otymplig som otydlig. Sett enbart till denna bestämmelse framstår det också som oklart om hänvisningen i första meningen inkluderar bestämmelserna i 11 a-e §§, då andra meningen särskiljer 11 § från 11 a-e §§.

Hovrätten anmärker också att lagtexten blir svårtillgänglig när regleringen finns i olika bestämmelser även i de situationer då avsikten är att uppnå samma rättsliga resultat oavsett könstillhörighet hos de berörda personerna. I dessa situationer framstår det närmast som mer ändamålsenligt med en könsneutral lagstiftning.

Vidare är språket i 1 kap. inte enhetligt, då det innehåller såväl äldre som mer modernt språk och olika begrepp såsom ”avlat” och ”tillkommit” används även då olika tillkomstsätt inte avses.

Möjlighet till elektronisk bekräftelse av faderskap/föräldraskap

Hovrätten instämmer i utredningens förslag att det bör finnas en möjlighet till elektronisk bekräftelse av faderskap/föräldraskap. Enligt hovrättens mening föreligger emellertid risken för felaktig bekräftelse som utredningen framhåller när det gäller en eventuell möjlighet till bekräftelse före barnets födelse, även i den situationen att bekräftelse sker efter barnets födelse. Av utredningen framgår att uppdraget har omfattat att föreslå hur nuvarande system för bekräftelse av faderskap, som bl.a. har uppfattats som krångligt och otidsenligt, kan förenklas. En möjlighet till elektronisk bekräftelse före barnets födelse skulle säkerligen av

många blivande föräldrar uppfattas som positivt och som en förenkling i förhållande till nuvarande system. Det är också före barnets födelse som många föräldrar tar sig tid att sätta sig in i information i olika frågor kring det blivande föräldraskapet. En möjlighet till elektronisk bekräftelse som endast är tillgänglig från barnets födelse och två veckor framåt ger inte mycket tid för de nyblivna föräldrarna att ta del av och sätta sig in i information kring bekräftelse av faderskap/föräldraskap i anslutning till att denna ska ske. Även om det naturligtvis är möjligt för föräldrarna att ta del av informationen före barnets födelse, blir det ett tidsmässigt glapp till dess bekräftelsen faktiskt kan ske. I exempelvis Danmark, där möjlighet till elektronisk bekräftelse redan finns, är det möjligt att göra en sådan redan före barnets födelse. Detta framstår som en mer ändamålsenlig lösning, även om bekräftelsen inte kan fullständigas förrän barnet är fött. Sammanfattningsvis delar hovrätten inte utredningens bedömning i fråga om den tid som elektronisk bekräftelse bör vara möjlig, utan förespråkar att en sådan bekräftelse också kan göras före barnets födelse.

Lag om rättsgenetisk undersökning vid utredning av faderskap och den proportionalitetsbedömning som föreslås vid rättsgenetisk undersökning på humanbiologisk vävnad från den avlidne

Hovrätten delar utredningens bedömning avseende behovet av en lag om rättsgenetisk undersökning vid utredning av faderskap och har inga närmare synpunkter beträffande föreslagen lagtext utöver vad som nämns nedan. Hovrätten instämmer i att det i rubriken nämnd situation kan finnas ett värde i att det görs en proportionalitetsbedömning, även om det framstår som i viss mån oklart vad som avses med intrång eller men i övrigt som åtgärden innebär för den avlidne.

Hovrätten noterar att den menprövning som ska ske enligt 1 § i den nuvarande lagen (1958:642) om blodundersökning m.m. vid utredning av faderskap utan närmare motivering har tagits bort och att det därmed synes som att det endast ska ske en proportionalitetsprövning i ovan nämnd situation.

Hovrätten vill framhålla att det bör förtydligas om uttrycket ”den man mot vilken talan förs” i 2 § i förslaget till lag om rättsgenetisk undersökning vid utredning av faderskap avser också den situationen att personen i fråga har bytt kön (till kvinna) efter barnets födelse.

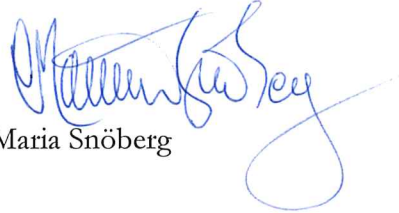
Med undantag för de påpekanden som gjorts ovan instämmer hovrätten således i de överväganden som har redovisats i utredningen.

Detta yttrande har beslutats av hovrättspresidenten Charlotte Brokelind, hovrättsråden Christer Ganelind och Madeleine Lindholm samt tf. hovrättsassessorn Maria Snöberg, föredragande.

Charlotte Brokelind

Maria Snöberg

Kopia

Övriga hovrätter

Kammarrätterna

Tingsrätterna under Göta hovrätt

Justitiedepartementet, enheten DOM

Domstolsverket

Hovrättens intranät